

DEBRECZENI SZEMLE

IRÓDALMI, SZINHÁZI, ZENEI ÉS KÉPZŐMŰVÉSZETI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre	12 korona.
Fél évre	6 "
Negyed évre	3 "
Vidéki előfizetők bélyegköltsége egész évre	2 "

Felelős szerkesztő és laptulajdonos

SZATHMÁRY ZOLTÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal Simonyi-utca 1 c földszint balra. (Piac felől 3-ik ajtó.)

Hirdetések feladhatók a Thaisz-nyomdámban Thaisz Arthur papírkereskedésében (Piac-u.)

Március idusa.

Most 67 esztendeje ugyanazoktól a nemzeti törekvésektől áthatottan szállt sikra, kezdett hősi küzdelembe a magyar nemzet, amely hazafiás törekvésektől lelkesülten küzdenek most a nemzet ifjai az ezer kilométeres orosz fronton elszórtan a magyar Kárpátok hófúvásos bércein nagy tömegben a moszkovita hatalommal szemben.

Csakhogy a most, ma 67 esztendővel ezelőtt lefolyt szabadság-mozgalom vértelenül zajlott le s csak a véráldozat nélküli márczius idusára következő események követeltek sok-sok vagyon és véráldozatot.

A szent, a magasztos cél ugyanaz volt, több mint félszázad esztendővel ezelőtt, ami most *Magyarország nemzeti önállóságának biztosítása*, em beri jogok kivívása az Árpád honalapító által meg szabott határok közt, az édes hazai rögök felett. Amá rögök felett, melyeket több mint egy évezreden keresztül, annyiszor kellett a honfiui vérnek megtermékenyíteni s a mely rögök felett a magyarnak most és mindenkörön élni vagy halni kell.

Kegyeletes érzések közt ünnepeltük meg 67 év óta minden esztendőben márczius idusát, — gyakorta már a márcziusi verőfény napsütésében az ébredő természet langyos lehelete simogatta körül a márcziusi ifjak szép szavu szónokainak kipirult arcját.

Most, ma hó fődí még az őszi vetés selymes fűszálait s fagyos téli szél süvit végig a szabadság harc korhadó műemléke körül ott a debreceni honvéd temetőben, ahol közel 200 új sir katonás sorrendben sorakozik immáron ős óta....

Csöndesebben a külsőségekben, de annál nagyobb együttérzéssel a sziveinkben, kegyeletes — áhitattal a lelkünkben ünnepeltük meg ma vérzivataros világháboru forrongó eseményei közt az idei későn ébredő tavasz márcziusi nagy napját.

Most nem a hazafiás frázisok, hanem a férfiu tettek idejét éljük. Unnepi szónokok theatrialis bomlasztjai helyett halált hordó ágyuk bömbölése tölti be a levegőt s tavaszi harmat helyett honfiui vér áztatja a magyar rögöket.

Most is szent áhitattal a lelkünkben ünnepeltük meg az 1848-iki vértelen szabadságmozgalom 67-ik évfordulóját, melynek új korszakot teremtő eredményei biztatnak most folyó hősi küzdelemink dicsőséges jövődjével.

Nem hiába küzdöttünk 67 esztendővel ezelőtt sem, nem hiába küzdünk most sem ellenségeink ellen. A mult az 1848-iki törvények — bár sok küzdelem után, diadalra jutatták a szabadságharcz hármasszavú Eszméjét, úgy a most folyó háboru sok-sok áldozatai is meghozzák számunkra a teljes győzelem sűrű áldásait.

Imádkozó lelkünk úgy érzi ezt márczius idusán. És így is adja a magyarok Istene.

Sz. Z.

DONOGÁN ÉS SOMOSSY
DEBRECZENBEN, KISTEMPLOM-BAZÁR.

Menyasszonyi kelengye. Kész fehérnemű. Női divat és szőnyegáruház.

SZABOTT ÁRAK. ELŐZÉKENY KISZOLGÁLÁS.

Muzsika

Milyen jó, hogy olyan szomoruan játszik három cigány muzsikát... Milyen nagy pelyhekben hull a hó odakünt. És milyen egyedül van abban a sarokban az a katona. Milyen furcsán néz a szomszédfalra, mereven és semmitselátón, úgy, ahogy csak azok néznek, akik nagyon messze vannak tétől és időtől, idegenországokba járnak, idegen földet, vagy nagyon ismerőset tapod a sáros csizmájuk. Milyen szép a szomorú nóta. Milyen elfelejtetője minden szomorúságnak és mégis milyen felidézője minden bánatnak, hogy egyszerre intenzíven fáj minden régi seb és elterül szomoruan minden emlék. Milyen hó és milyen muzsika. Nagy, lassanjáró, fehér hó, száll, kering

elterül elolvad. Széles, lassanjövő, csendes muzsika, száll, kering, elterül, fáj. Milyen jó volna elvinni nekik ezt a muzsikát, ki meszire, hogy hallgassák egy kicsit így behunyt szemmel, lecsüngő karral, hogy azt higyjék otthon vannak meleg, füstös kávéházban és csak kívülről, ablakon kívül száll nedves, köhögtető hó.... Milyen szépen hallgatnák piszkosan, betegen, megtörten hogy aludnának mellette, örök alvásra, mennyi üzenet sirna nekik a szomorú muzsikában... — tiszteltet az édesanyátok... ölelést küld az itthonmaradt asszony... forró kézszorítást az itthonmaradt kislány. Milyen szép, fehér hó szál felülről, könnyen, lepkeszárnyon. A katona a sarokban, hol lehet most? Milyen méreven néz... néz, most nem lát semmit sem, ami itt van, csak távolban lát véres havat és fagyott testeket. Milyen muzsika, és mindig szomorubb és mindig mélyebbre megy, talán már nem is szól, talán már el is mentek, csak itt rezeg még a füstben, mint egy elpatlant zongorahúr.... Vajjon mit szólna lord Grey ur ahhoz, hogy ilyen csendesen hull a hó és — olyan szomorú a muzsika, vajjon hallgatja-e ő a muzsikát és mit gondolna, ha most nézné egy meleg kávéházból a havat és hallaná a szomorú muzsikát. Vajjon mit gondolna boldogságról, — csendről, szeretetről, havas mezőről, hol vérbefagyott holttesteken varjak falatoznak. Ő muzsika. szomorú muzsika....

DEBRECZEN szép asszonyai s leányai pompásan sikerült háborus estélyt rendezett hétfőn este az Uránia mozgószínház színpadán. A debreczeni műkedvelők közül egy kis darabban azok vettek részt, akiknek színpadratermettsége magasán emelkedik ki a műkedvelőség színvonalai által jelzett határok közül. Különösen Liszt Nandine az, akinek művészi finomságai most is meg leptek bennünket. Alakítása igazán dicséretére vált volna bármelyik hivatásos művésznőnek. — Ugyancsak művészi készségeket árultak el Kirsch mayerné Dr. Szászné és a műkedvelő esték népszerű Lederer Ferencze. A többi műsorszámok közül az Ernst Irénke, Freund Böske és Szarukán Zoltán által eltánczolt Hattyutáncz emelkedett ki. Különösen Ernst Irénke határozott művésztelenségnek bizonyult. Az estély szép összeget juttatott a háborus jótékony célra.

SZENTGYÖRGYI MÁRTA egyre jobban hódít a debreczeni színpadon. Művészi kiválóságai nem is csoda, ha egyre hatásosabbak lesznek. — Már most megállapíthatjuk, hogy Debreczen színházi élete a rendes bérletek idején, mikor estéről-estére képviselve volt a páholyokban és földszin-

ten városunk művészi izlésű előkelő színházlátogató közönsége, valósággal felfrissült volna, pezsgőbbé, elevenebbé vált volna, olyan ensemblék mellett, amelyekben a vezető szerep ennek a nagy művészi tehetséggel megáldott primadonnának jutott volna. A Bob herczeg sikerült reprize alatt jutott mindez az eszünkbe s azt kívánjuk a közönség nevében, hogy Mezey igazgató elkövetkezendő, békés idők kezdetén azonnal igyekezzenek Szentgyörgyi Mártát megnyerni. A Bob herczeg előadásának keretében sok tapsot kaptak még Teleky Ilona, Várnay, Halassy és különösen Karsay Károly, aki a darabot rendezte is.

A KIRÁLY legfiatalabb zászlósa most került ki soron kívül úgy a nagyváradi, mint pécsi hadapródiszólókból. Száznegyven honvédszázlós eskettek fel a szűzmáriás lobogóra és pedig éppen Márczius 15-én, 67-ik évfordulóján a magyar vértelen forradalomnak. Hát ez a 140 fiatal honvéd tisztjelölt bizonyára méltó is lesz a szabadságharcz fiatal honvédekéhez. A debreczeni 3. honvédszázalékhoz négy »legfiatalabb« magyar zászlós került, esupa tőzgyökeres magyar fiú, a nagy magyar alföld szülötte. Ezek ifj. Szathmáry Zoltán, Szent-Gály Árpád, Margitay Zoltán és Czeglédy Jenő. Az alig 18 éves honvédszázlósokat a magyarok Istene vezérelje küzdelemteljes pályájukon s a Szűzmáriás zászló védje őket minden bajtól, a honvédség dicsőségére.

Eszterházy herczeg	—	—	—	—	—	Tiszay
Herczegné	—	—	—	—	—	Halassy Etel
Fiók, a fiatal herczeg	—	—	—	—	—	Szentgyörgyi Márta
Hazdu zeneszerző	—	—	—	—	—	Kemény Lajos
Károly öcsce tanító	—	—	—	—	—	Balázs
Borgitta	—	—	—	—	—	Járay Böske
Rézi	—	—	—	—	—	Teleky Ilona
Montehelli	—	—	—	—	—	Füredy Ilona
Péter inas	—	—	—	—	—	Várnay Lotti
Salamon zsidó	—	—	—	—	—	Szakács Árpád

Villamos bevezetések

motorok, csillárok javítások
mélyen leszállított árban —

Földvári Móránál

Széchenyi utca 55.

Telefon 168.

Külsőleg és Belsőleg egyaránt legbiztosabb határu háziszser a

Próbaüveg 40 fill **PALMA**

Kapható: **Dr. SZELENYI ÁRPÁD**
gyógyszerésznél.
Debreczen, Piacz-utca 30. szám.

Alföldi Takarékpénztár Debreczenben.
Piacz-utca 16. szám. (Saját palota.)

Alaptőke 2.400.000 K. Tartalékok: 1.400.000 K. Betét-állomány nyolczmillió korona.

Érdeklődésében a Pesti magyar kereskedelmi bankkal

ÜZLETÁGAI: Takarékbetétek, csekszámlák. Váltószámítás, törlesztéses és jelzálogkölcsönök. Értékpapírok vétele és eladása, tőzsdéi megbízások, hitel-levelek bel- és külföldre. Előleg értékpapírokra és árukra. Saját áruaktár, Safe-deposit (magánletét pénztár.)

Affiliált intézetei: Kábeli takarékpénztár r.-t., Nádudvari takarékpénztár r.-t., Hajdunánási gazdasági bank r.-t., Fióktelep Vámspércs.

APOLLO Pénteken és Szombaton
3, 5 és 7 órakor fél, 9-kor rendes helyár

MOZGÓSZÍNHÁZ Halállovaglás az óriáskeréken.

Dráma 3 felvonásban.

1855—1915.

Árverési hirdetés.

Debreczen szab. kir. város Tanácsa közhírre teszi, hogy a város tulajdonát képező alább nevezett üzlet és lakhelyiségek a *folyó évi március hó 20. napján azaz szombaton délelőtt 9 órakor a városháza nagytermében* megtartandó nyilvános árverést fog tartatni.

A bérleti idő tartama az 1915. évi május hó 1-től az 1918. évi április hó 30-ig terjedő három év.

1. A Simonffy-utca 1. sz. bérházban levő 6. sz. üzlethelyiség. Kikiáltási ár 700 korona.

2. A Simonffy-utca 2. sz. bérházban levő II. em. 8. sz. lakás, amely 4 szoba, 1 előszoba, kony-

ha, kamara, fürdőszoba és mellékhelyiségekből áll. Kikiáltási ár 1800 korona.

3. Ugyanazon bérházban levő 7. sz. üzlethelyiség. Kikiáltási ár 600 korona.

4. Ugyanazon bérházban levő 10. sz. üzlethelyiség. Kikiáltási ár 1177 korona.

5. Ugyanazon bérházban levő 16. sz. üzlethelyiség. Kikiáltási ár 660 korona.

6. A Zenedei épületben levő egyik Vár-utca felőli üzlethelyiség. Kikiáltási ár 1000 korona.

7. Az ugyanazon épületben levő Vár-utca felőli üzlethelyiség. Kikiáltási ár 500 korona.

8. Bethlen-utca 13. sz. háznál levő 2 szoba előszoba, konyha és mellékhelyiségekből álló lakás. Kikiáltási ár 520 korona.

9. Az ugyanazon házban levő 2 szoba, konyhából álló lakás 450 korona.

10. Az ugyanazon házban levő 2 szobás, konyhából álló másik udvari lakás 400 koronáért

11. A Bethlen-utca 39. sz. házban levő egy szoba, konyha, kamarából álló utczai lakás. Kikiáltási ár 336 korona.

12. A Simonffy-utca 41. sz. házastelek. Kikiáltási ár 1400 korona.

13. Késes-utca 44. sz. házastelek. Kikiáltási ár 850 korona.

14. Ajtó-utca 15. sz. házastelek. Kikiáltási ár 1000 korona.

15. Teleky-utca 66. sz. házastelek. Kikiáltási ár 300 korona.

16. Hadházi-ut 16. sz. házastelek. Kikiáltási ár 1000 korona.

17. Wesselényi-tér 10. sz. házastelek. Kikiáltási ár 1200 korona.

18. Luther-utca 13. sz. házastelek szőlővel együtt kikiáltási ár 500 korona.

19. Vendég-utca 4. sz. házastelek. Kikiáltási ár 600 korona.

20. Gólya-utca 2. sz. házastelek. Kikiáltási ár 1000 korona.

21. A Piacz-utca 26—28. sz. bérházban levő IV. em. 23. sz. lakás, mely egy szoba és klozetből áll. Kikiáltási ár 400 korona.

Árverés alkalmával a kikiáltási ár 10 százaléka az árverés napján, az árverelő bizottságnál készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban bánatpénzül letéendő.

Az árverési feltételek a számvevőségénél, a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Debreczen, 1915. március 11.

A városi tanács.

Meghívó.**AZ ALFÖLDI TAKARÉKPÉNZTÁR DEBRECZENBEN
XLII. évi rendes közgyűlését**

1915. márczius hó 19-én délután 3 órakor saját helyiségében (Piacz-utca 16. sz. a.) tartja, — melyre a részvényesek tisztelettel meghívotnak.

Az igazgatóság jelentését, a mérleget és zárószámadásokat az intézet hivatalos helyiségében 1915. márczius 10-étől kezdve az érdekeltek megtekinthetik.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése az 1914. évi zárószámadásokkal és a nyereség felosztása iránt- javaslattal.
2. Határozathozatal a felmentvény megadása tárgyában.
3. A felügyelőbizottság 1915. évi díjazásának megállapítása.
4. Két sorrend szerint kilépő igazgatósági tag helyének választás utjáni. betöltése.
5. Két választmányi tag választása.
6. Az alapszabályok 2. paragrafusának módosítása.

Az igazgatóság.

Figyelmeztetés: A közgyűlésen csak azon igazolt részvényesek gyakorolhatják szavazati jogukat, kik részvényeiket a le nem járt szelvényekkel együtt a közgyűlés előtt legalább három nappal a társaság pénztáránál, vagy bármely más debreczeni pénzügyintézeti részvénytársaságnál, vagy a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál, Budapestén leteszik. (Alapszabályok 27. §-a).

Nem fáj a feje másnap ha

„LITKE“ pezsgőt iszik.

TÖRLEY
TALISMAN-CASINO-RESERVE

Világháboru térképek

a legújabb és a legjobb kiadásban kaphatók THAISZ ARTHUR papirkereskedésében. Eredeti bolti áron már 12 fill. kezdve.

Tábori borítékok

2 fillérjével kaphatók THAISZ ARTHUR papirkereskedésében Bika-szálloda mellett. - - - Szintén 2 fillérjével kaphatók a

Térképzsászlócskák

Thaisz Arthur könyv és műnyomdája Debreczen Piac-utca 7.